ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **A. G.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 11, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, za účasti osoby zúčastněné na řízení: V. A., zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 11, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 2. 2018, čj. CPR-18678-4/ČJ-2017-930310-V240, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2018, čj. 13 A 15/2018-41,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2018, čj. 13 A 15/2018-41, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 6. 2017 čj. KRPA-418949-37/ČJ-2016-000022, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, rozhodla podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o správním vyhoštění žalobce a stanovila délku, po kterou nelze žalobci jako cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce jednoho roku.

[2] K odvolání žalobce žalovaná změnila část výroku předchozího rozhodnutí tak, že dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovila v délce 6 měsíců; ve zbývající části odvoláním napadené rozhodnutí potvrdila.

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalované zde v záhlaví citovaném Městský soud v Praze zamítl. Neshledal důvodnou námitku žalobce, podle níž mělo na posouzení věci vliv chybné poučení jeho dřívější právní zástupkyní. Městský soud k tomu uvedl, že taková skutečnost může mít relevanci v případě posuzování nároku na náhradu škody způsobenou informací či radou, na posouzení otázky důvodnosti rozhodnutí o správním vyhoštění však vliv mít nemohla. Městský soud nesouhlasil se žalobcem ani v posouzení přiměřenosti rozhodnutí o uložení správního vyhoštění. Důvodnou neshledal ani námitku zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.

II.
Argumenty kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost co do obsahu opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti shrnul dosavadní průběh řízení; uvedl, že v žalobě za účelem prokázání svých tvrzení navrhl řadu důkazů, přičemž městský soud některé z nich neprovedl a v odůvodnění svého rozhodnutí ani neuvedl, z jakého důvodu tak neučinil; poukázal zejména na neprovedení důkazu spisem městského soudu vedeným pod sp. zn. 11 A 29/2016, neprovedení důkazu policejním záznamem či neprovedení důkazu výslechem svědkyně. Stěžovatel argumentoval, že po celou dobu správního i soudního řízení byl zastoupen zmocněnými zástupci; jeho právní zástupkyně ho však nepoučila, že s podáním správní žaloby není spojena fikce oprávněnosti pobytu na území a že je nutné požádat Ministerstvo vnitra o výjezdní příkaz a následně o vízum strpění ve smyslu § 33 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců; to sama advokátka potvrdila ve svém dopise, který žalobce označil jako důkaz za účelem prokázání věrohodnosti tvrzených skutečností.

[6] Stěžovatel uvedl, že byl seznámen s rozhodnutím o zamítnutí jeho odvolání. Poté, kdy zjistil, že se osoba, které udělil plnou moc, dopustila pochybení, obrátil se na advokáta, aby jej zastupoval. Pak zjistil, že advokát podal žalobu k nepříslušnému soudu a že žalobu doplnil až po uplynutí lhůty, proto znovu změnil zástupce. Tento nový zástupce jej neupozornil, že je nutné, aby požádal o vízum strpění. Stěžovatel souhlasil s tím, že porušil právní předpisy České republiky, avšak neučinil tak úmyslně. Stěžovatel argumentoval, že se shora uvedenými námitkami městský soud fakticky vůbec nezabýval, a to zejména ve vztahu k § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel nesouhlasil ani s tím, že správní orgány i městský soud odmítly jeho námitku, podle níž neponechal tak důležitou otázku, jakou je získání pobytového oprávnění, vlastnímu výkladu, ale svěřil věc do rukou odborníka. Stěžovatel dále namítal, že městský soud přejal argumentaci žalovaného, aniž by sám uplatněné námitky hodnotil; to se týkalo také posouzení otázky přiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění.

[7] Stěžovatel dále namítal, že stát nemá automaticky nařizovat cizinci, aby opustil území a automaticky mu zakazovat pobyt na území; k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 5/2010-74. Správní orgány ani městský soud podle stěžovatele vůbec nepřipustily možnost, že zájem na ochraně

veřejného pořádku musí v některých případech ustoupit ochraně základních lidských práv; v jeho případě vyhoštění na dobu 6 měsíců mohlo mít za následek zásah do jeho rodinného a soukromého života.

[8] Stěžovatel poukázal také na ekonomické vazby na území České republiky. Uvedl, že v České republice působí jako jednatel společnosti, která prokazatelně vyvíjí činnost; za účelem pravdivosti svých tvrzení navrhl výslech jím navržené svědkyně Y. P. Správní orgán učinil závěry, aniž by se těmito tvrzeními a navrženými důkazy v kvalitě předepsané zákonem vypořádal. Obdobně k hodnocení jeho soukromého a rodinného života přistoupil také městský soud, který se námitkou existence stěžovatelova soukromého života nezabýval a provedení důkazu výslechem svědkyně zamítl, aniž by v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, jaké důvody jej k tomu vedly.

III.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných námitek, prvotně zkoumaje, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, která měla spočívat v nevyhodnocení některých důkazů navrhovaných stěžovatelem a v nevypořádání námitky ekonomických vazeb na území České republiky. K námitce nepřezkoumatelnosti i s přihlédnutím ke své dřívější judikatuře konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130, publikováno ve Sb. NSS č. 7/2004, ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, publikováno ve Sb. NSS č. 3/2004, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, publikováno ve Sb. NSS č. 3/2006, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74).

[12] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 téhož zákona vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán podle § 174a zákona o pobytu cizinců zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 4. 2013, čj. 3 As 46/2012-22, uvedl, že „[*p*]*ři posuzování, zda rozhodnutí o správním vyhoštění nezpůsobuje nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince ve smyslu § 119a odst. 2*

zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, se podpůrně použijí kritéria pro posouzení zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince podle čl. 12 odst. 3 směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, tzn. délka pobytu, věk, zdravotní stav, rodinná a hospodářská situace, sociální a kulturní integrace v zemi pobytu a vazba na zemi pobytu. To přiměřeně platí i v případě, že cizinec nemá podle této směrnice postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta."

[13] Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"), každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. V případech, které spojují otázku možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života a otázku nuceného vycestování cizince, Nejvyšší správní soud vychází především z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP") vztahující se ke čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii" cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, Üner proti Nizozemsku, č. 46410/99, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09).

[14] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že městský soud žádným způsobem nezohlednil při hodnocení možného zásahu do stěžovatelova soukromého a rodinného života jeho ekonomické vazby na území České republiky. Městský soud na straně 4 napadeného rozsudku k zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele uvedl pouze to, že se ztotožňuje se žalovaným a citoval pasáž z rozhodnutí žalovaného týkající se vztahu stěžovatele s jeho přítelkyní. V tomto ohledu pak městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu zabývající se založením rodinného života cizince až poté, co cizinci věděli, že jejich rodinný život je v dané zemi od počátku nejistý. Stěžovatel přitom v žalobě uvedl, že působí jako jednatel obchodní společnosti, přičemž tato společnost na území České republiky skutečně vyvíjí činnost a prosperuje. Stěžovatel nadto při ústním jednání navrhoval důkaz výslechem svědkyně paní Y. P., která by jeho tvrzení podpořila. Městský soud tedy zohlednil toliko stěžovatelovy osobní rodinné vazby na území České republiky, ale nikterak nezohlednil stěžovatelovu argumentaci týkající se jeho ekonomických vazeb na území České republiky.

[15] Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalobní námitky stěžovatelem uplatněné, jež poukazovaly na nepříjemné dopady žalobcova rodinného života, vypořádal městský soud v souladu s existující právní úpravou i k ní existující judikaturou. Totéž platí i o námitce poukazující na chybné postupy zástupců žalobce, jimiž byly tyto dopady dle žalobních

tvrzení způsobeny. Nevypořádána však zůstala žalobcova argumentace namítající, že v důsledku vyhoštění stanoveného rozhodnutím žalovaného dojde k nepřípustnému zásahu do soukromého života žalobce vzhledem k jeho podnikání. Právě pro nevypořádání této námitky musil být napadený rozsudek zrušen.

[16] K námitce neprovedení některých důkazů uvádí Nejvyšší správní soud následující. Z obsahu soudního spisu zjistil, že ve věci bylo nařízeno ústní jednání. Po shrnutí obsahu spisů a obsahu napadeného rozhodnutí byla stěžovateli dána možnost vyjádřit se k jejich obsahu a byla mu též dána možnost vyjádřit se k provedenému dokazování a navrhnout doplnění dokazování. Stěžovatel opakovaně upozornil na to, že si nebyl vědom svého neoprávněného pobytu na území České republiky, neboť jeho zástupkyně mu pouze vydala doklad potvrzující podání žaloby a žádost o její odkladný účinek; o tom, že zástupkyně stěžovatele neupozornila na nutnost podání žádosti o výjezdní příkaz a následně o vízum strpění, bylo stěžovateli vydáno potvrzení touto zástupkyní.

[17] Nejvyšší správní soud ze soudního spisu dále zjistil, že stěžovatel v žalobě shrnul dosavadní průběh řízení a to včetně řízení mu předcházející; k tomu stěžovatel poukázal na spis vedený Městským soudem v Praze pod sp. zn. 11 A 29/2016. O skutečnostech obsažených v tomto spisu přitom nebylo ve věci sporu. Obecně přitom platí, že předmětem dokazování nejsou takové skutečnosti vnějšího světa, které jsou obecně známé (tzv. notoriety) nebo skutečnosti, které jsou známy soudu z jeho úřední činnosti. Účastníkům řízení musí být umožněno vyjádřit se k těmto skutečnostem a musí jim být umožněno, aby dokazovali, že takto zjištěné skutečnosti nejsou správné. Stěžovatel však žádným způsobem nesporoval, že by skutečnosti obsažené ve spise městského soudu 11 A 29/2016 nebyly správné, ačkoliv mu byl prostor pro vyjádření dán. Městský soud vzal taktéž obsah těchto skutečností za prokázaný.

[18] Spor nebyl ani stran tvrzení stěžovatele, podle něhož si nebyl vědom toho, že na území pobývá neoprávněně, a to v důsledku chyby své původní zástupkyně. Ze správních spisů Nejvyšší správní soud zjistil, že obsahují protokol o výslechu stěžovatele, v němž stěžovatel uvádí, že ho jeho bývalá zástupkyně neinformovala o tom, že s řízením není spojena oprávněnost k pobytu. Tuto skutečnost přitom v projednávané věci zohlednily jako prokázanou nejen správní orgány, ale i městský soud.

[19] Návrh na výslech svědkyně paní Y. P. uplatnil stěžovatel v žalobě a znovu i při jednání; městský soud usnesením rozhodl, že výslech této svědkyně provádět nebude; tento závěr v rámci jednání ústně odůvodnil tak, že má za to, že v dané věci je věc srozumitelně popsána a jsou doloženy všechny v dané věci potřebné dokumenty, které jsou obsahem správního spisu, takže výslech této svědkyně by žádné nové pro věc podstatné skutečnosti nepřinesl. Jiný důkazní návrh stěžovatel v rámci jednání již neuplatnil.

[20] Rozsudek městského soudu je zrušen právě pro nevypořádání žalobní námitky zásahu do soukromého života žalobce pro existenci jeho ekonomických vazeb (podnikání) na území České republiky. V dalším řízení bude na úvaze městského soudu, zda k řádnému posouzení této námitky bude či nebude nezbytné výslech navržené svědkyně provést. Neshledá-li provedení navrženého výslechu z pohledu prokázání ekonomických vazeb

žalobce za nezbytné, zdůvodní městský soud sám, proč k tomuto závěru došel, ve svém konečném rozhodnutí.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] Pro uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto jí napadené rozhodnutí podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. září 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu